

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Veleken egy hónap 50 lei.
Nagyváradon: egy hónap 30 lei.

Főszerkesztő: **HEGEDŰS NÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **BARÓT SÁNDOR**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly haza.
(Sellyei Deme)-utca 6.

Biharmegye a parlament vitájában

Egyesült ellenzék újabb tiltakozása — Felolvasták a deklarációt — Alánosságban elfogadták az alkotmányreformot — Büzbombák a parlamentben

A kamara tegnapi ülésének megnyitása után Simionescu, Constantinescu, Ma és Dumitrescu képviselők kijelentették, hogy a tegnapi ülésen nem jelennek meg, de az alkotmányreformot megszavazzák.

Vajda Sándor felolvassa az egyesült ellenzéki pártok újabb deklarációját, amelyben kijelentik, hogy miután a tegnapi ülés jegyzőkönyve szerint a kamara megszavazta általánosságban az alkotmányreformot, a nemzeti párt és a parasztpárt tiltakozik ez ellen, mert ezt a parlamentet nem tartja illetékesnek az alkotmány elkészítésére. Tiltakozik a katonai erőszak ellen, amellyel a főváros polgárságának véleménynyilvánítását korlátoznák.

Bujor Pál egy francia lap cikkét olvassa fel, amelyet a kormány heheyzett el. Tiltakozik az ellen, hogy a kormány hamisan informálja a külföldet az itteni helyzetéről.

Toni a tanítók fizetésiügyi ügyét említi szövé.

Iamandi a bírák helyzetének sürgető javítását hangsúlyozza.

Bratianu Vintilla pénzügyminiszter megnyugtatta a felszólalókat, hogy lejárólépésre igyekszik a függő kérdéseket megoldani.

Junian interpellál a katonaság kivételére miatt és tiltakozik az ellen, hogy az új alkotmányt szuronvok között kössék meg.

Spineanu követeli, hogy Manoliescu kvestort mozdítsák el állásától, mert a tegnapi ülésen egy magát védeni nem tudó képviselőt csúnyán bántalmazott.

Orleanu elnök kéri az ellenzéket, hogy yörizze meg nyugodtságát.

Maniu (az elnök felé): Ön provokálta a botrányt!

Orleanu: Én tartozom felügvelni a rendre, az intézkedéseim a rend fenntartását célozzák.

Az elnöki kijelentés után az ellenzék elhagyja az üléstermet. Egyszerre orfarsaró búz támad a teremben, úgy, hogy a többségi képviselők is sietve elhagyják a termet.

Szünet után Leonte Moldoveanu eliesen támadja az ellenzéket. Ezután a fegyelmi bizottság Bocu Sever, Ciornei és Junian képviselőket 10—15, illetve 20 ülésről kizárja. A fegyelmi bizottság jelentése után megkezdtek az alkotmányreform részletes vitáját. Az 1—6. szakaszt megszavazták.

Több kisebb javaslat megszavazása után az ülés véget ért. (Rador.)

A szenátus tegnapi ülésén folytatták az alkotmányreform részletes vitáját és megszavazták a 16—24. szakaszt. (Rador.)

Mint megírtuk, a parlament hétfői ülésén éles vita folyt le dr. Lázár Aurél és Mosoiu Traian miniszter között. Bratianu miniszterelnök és Maniu Gyula közötti vita során. Erről a „Presă” a következőket hozza: Maniu Gyula az alkot-

mány és a választások törvénytelenységét hangoztatja, Bratianu pedig élesen cáfolja ezt. Ezután

dr. Lázár Aurél emelkedik szólásra. Fejtegeti, hogy milyen doktrínákon alapszik a jelenlegi kormány és ha ennek demokrácia az alapja, akkor ennek a demokráciának ellent mond az egész világ. Biharmegye ma egy kiskirályság, amelyet egy szovjet kormányoz. Kéri, hogy Bihart szabadítsák meg a szovjet rendszertől és a régi királyság átlántalt kormányzási rendszerétől.

Mosoiu: Biharban tartóztatták le a király és királyné elleni merénylet tervezőit. Ezeket vitték Kolozsvárra, nem a falusiakat. Nem helyeslik ezeket a letartóztatásokat?

Vajda Sándor: Mosoiu úr adjon ilyen tanácsokat a társának Petringeárnak, aki mellette a választási kampányt csinálta a határmentén.

A devizaközpont szaporítja az autorizált bankok számát

Új engedélyeket adnak ki — Az engedéllyel nem bíró bankok köthetnek effektív valuta-üzleteket

A központi valutaellenőrző bizottság, amelyet a március elsején kiadott devizatörvény alapján létesítettek, új rendelkezéseket adott ki a valutakereskedelemből vonatkozólag, amelyek lényegesen megkönnyítik a bankok nehéz helyzetét. A valutaellenőrző bizottság körlevelet küldött az összes vidéki bizottságokhoz, amely a következő új rendelkezéseket tartalmazza.

Azok a bankok, amelyek nem kapták meg az engedélyt a valutakereskedésre, likvidálhatják egymás között a függőben maradt devizaüzleteiket, amelyeket 1923. február 28-ika előtt kötöttek le, de minden egyes ilyen üzlet lebonyolítását be kell jelenteni az ellenőrző hivatalnak.

Más valutaüzleteket a jövőben azonban az engedéllyel nem bíró bankok nem köthetnek, csak effektív valutában és erre a pénzváltó üzletek is engedélyt kaptak.

A központi ellenőrző hivatal, ugyan csak körlevélben felszólította az összes

bankokat, hogy közöljék a február 28-ika előtti letételeiknek, a szabad és zárt lei összegeknek a kimutatását.

A bankok hetenkint kötelesek bejelenteni a központi ellenőrző hivatalnak a külföldi lei egyenlegeiket.

A szabad lei számlákról más számlákra nem lehet összegeket átvinni a központi ellenőrző hivatal aprobálása nélkül. A pénzváltók zavartalanul folytathatják munkájukat, de erről naponként pontos jegyzéket kell betérjeszteniök az ellenőrző hivatalnak, amelyhez csatolni kell az üzletek írásos deklarációit, hogy két ezer francia franknál nagyobb értékű pénz nem váltott be abban a hónapban.

A központi valutaellenőrző hivatal közhírré teszi, hogy most tanulmányozza az összes engedélyek iránt beadott kérvényeket, amelyeket eddig beadtak és rövidesen növelni fogják azoknak a bankoknak a számát, amelyek devizaüzletekkel foglalkozhatnak.

Amerika nem vállalja a közvetítést

A berlini birodalmi gyűlésen szóba került Korel, Katz és Hollein német képviselőknek sorsa, akiket a franciák tartóztattak le. Löhe elnök kijelentette, hogy

a bántalmazásokat a német népmegtiszteltetésnek és nem meg aláztatásnak tekinti.

Cunó kancellár — a felsősziléziai népszavazás két éves évfordulója alkalmából — fogadta a felsősziléziaiak küldöttségét, melynek kijelentette, hogy a Ruhr-menti védelmi harc csak akkor lehet sikeres, ha azt a birodalom valamennyi része mindvégig állja.

Washingtoni illetékes helyről kijelentik, hogy

az amerikai kormány nem vállalja azt a megbízást, hogy a német javaslatokat a szövetségesekhez juttassa.

Az az álláspontja, hogy Németország forduljon ajánlatával közvetlenül a megszállásban érdekelt hatalmakhoz.

Az Echo de Paris úgy tudja Berlinből, hogy a német nagyiparosok husvét után új jóvátételi tervezetet vitatnak meg, melynek célja a német és francia nagyipar közötti érdekközösség létesítése.

Abermon berlini angol nagykövet londoni utazását az angol lapok jelentősnek tartják. A Daily Chronicle olyan egyénnek ismeri Abermont, akinek Németország helyzetéről való referálása alkalmas lesz Bonar Law külpolitikáját befolyásolni.

Ötszobás lakás elegendő egy családnak

Komló Aladár megvásárolta a Szaniszló-utcai Schwartz Ferenc házat s ott beköltözött ötszobás lakásba. A háztulajdonoson kívül a házban lakott Weisz Arnold háromszobás lakásban, akit a tulajdonos felszólított, hogy költözzék ki, mert szüksége van a három szobára. A lakó a kiköltözést megtagadta, miután ő a lakást az előbbi tulajdonostól bérelte.

A lakásügy perre került. A háztulajdonos képviselője, dr. Ney Pál a tegnapi tárgyaláson vitatta, hogy a lakásra szüksége van a házigazdának s különben is a lakó megrongálta a lakást. Dr. Stern László, a lakó képviselője utalt arra, hogy a lakás bérlete már fennállott, mikor Komló a házat átvette s különben is egy családnak elegendő ötszobás lakás. A lakó a lakást gondozta s nem rongálta.

A bíróság a keresetet elutasította azon az alapon, hogy ötszobás lakás elegendő a háztulajdonosnak.

Az ítélő tanács elnöke dr. Chetian Simon törvényszéki elnök volt.

Kisajátították a köbölkúti Fráter-birtokot

A megyei agrárbizottság tárgyalásai

A megyei agrárbizottság szakadatlanul folytatja a tárgyalásokat, de az a hatalmas felebbezési tömeg, amely még ellátásra vár, hónapokig foglalkoztatja a bíróságot.

Filipescu elnök vezeti a tárgyalásokat, amelyen a felebbezéseket vizsgálják be és döntenek azok fölött.

Fráter István köbölkúti 54 holdas birtokát a járási bizottság mentesítette a kisajátítás alól azon a címen, hogy az kisbirtok és a tulajdonos maga gazdálkodik rajta. A járási bizottság döntését a parasztok megfellebbezték és a megyei bizottság helyt adott a fellebbezésnek. Kisajátította a birtokot azon a címen, hogy Fráter Istvánnak már meghagytak Gálospetriben 300 holdat.

Fugyivásárhelyen Weisz S. M. birtokos 60 hold birtokát a járási bizottság kisajátította azon a címen, hogy az háborús vétel. A birtokos fellebbezését a megyei bizottság elutasította és helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Köbölkúton Bónis Elemér 500 holdnyi birtokát a járási bizottság meghagyta azon a címen, hogy azon a birtokos belterjes, modern gazdálkodást folytat és a szeszgyárhoz is szüksége van a területre. Tekintettel azonban arra, hogy az igénylő parasztság igen nagy számban föld nélkül maradna, a megyei bizottság 125 holdat kisajátít a birtokból. Az erdő és szőlőbirtokot azonban teljes egészében meghagyta.

Telkesden a járási bizottság mentesítette Bács György 140 holdas birtokát tekintettel arra, hogy az a 200 holdat nem haladja meg és a tulajdonosa — aki maga is földműves — maga műveli.

A parasztság megfellebbezte a határozatot, de a megyei bizottság helybenhagyta azt, mindössze kilenc holdat sajátítottak ki názhelyek céljaira.

Nagyszalontán a püspökség birtokából Magyaros József 80 holdat birtok már évek óta bérlé. Most ezt a területet az állam kapta meg és a bérletet elvették és a parasztságnak adták azt ki.

Pénzügyintézeti tisztviselők névjegyzéke

A bankoknak be kell mutatni a mérleget

A biharmegyei pénzügyigazgatóság a következő felhívást teszi közzé:

Felhívtnak az összes nagyváradai és biharmegyei kereskedők és iparosok, vállalatok, pénzügyintézetek, kereskedelmi és ipari részvénytársaságok, hitelszövetkezetek stb., hogy az 1922. évben állandóan, vagy időlegesen alkalmazott tisztviselőikről, munkasaikról alábbi hét rovatban foglaltak szerint kitöltendő névjegyzékeket e hó végéig feltétlenül mutassák be.

1. Kimutatás:

1. Az alkalmazott vezeték és keresztnéve.
2. Foglalkozási neve vagy minősége.
3. Lakhelye (utca, házszám).
4. Milyen van (szolgálat) a vállalatnál.
5. Összes, készpénz fizetése, vagy jövedelme.
6. Mellékjárandóságok készpénzben vagy természetben.
7. Az 1922. évben élvezett tantiémek, jutalmak, vagy bármilyen más címen az összjárandóságokon felül élvezett kedvezmények összege.

2. Kimutatást az igazgatóság, felügyelő bizottsági, igazgató választmányi, váltóbíráli stb. tagoknak adott tantiémekről, jelentési díjakról stb. fenti 1—7 rovatok kitöltésével.

3. Kimutatást az összes részvényesekről, kitüntetve a fenti 1—7 rovatok felhasználásával az 1922. évben részükre kifizetett osztalékok összegét.

4. Kimutatást a vállalatok összes műszaki személyzetéről és munkásairól, akár fixfizetésre, vagy akkordmunkára lettek alkalmazva a fenti 1—7 rovat adatainak közlésével.

5. Kimutatást azon szabadfoglalkozású egyénekről, kik valamely vállalatnál teljesített különleges szolgálatokért állandó jellegű fizetést, vagy nem állandó jellegű díjazást élveztek.

6. Azon egyénekről, kik az 1922. évben valamely vállalatból bizonyos szolgálatokért vagy közvetítésért díjazást, esetleg ügynöki jutalmat élveztek.

7. Kimutatást azon egyénekről, tisztviselők, műszaki és egyéb munkásokról, kik az 1922. évi jövedelemből részesednek, illetve haszonélvezést élveztek.

A fenti kimutatások az 1—7 rovatok szerint pontosan kitöltve a törvényben előírt bírság terhe mellett e hó végéig az Adminisztratia financiara, II. em. 27. szobájába feltétlenül beadandók.

Felhívtnak az összes nagyváradai és biharmegyei pénzügyintézetek, kereskedelmi és ipari részvénytársaságok, ugyancsak az összes hitelszövetkezetek és egyéb nyilvános számadásra köteles vállalatok, hogy az F. és G. ceduláris adók megállapítása végett 1922.

évi mérlegeiket és a törvény végrehajtásának 106. és 118. §-ában megkövetelt kimutatásokat hiteles írásban az Adminisztratia financiara II. 27. sz. szobájában a mérleg lezárásától számított 20 napon belül a törvényes kötelemények terhe alatt adják be.

A biharmegyei pénzügyigazgatóság

Ipari bérmozgalmak

A női szabók és munkások W. Simon elnöklésével ülést tartottak s elhatározást hoztak, hogy a most nyílt kollektív szerződést 1923. november 1-ig meghosszabbítják. A munkások, a munkabérek pedig a következők: önálló kabátmunkás, minden napra 14 kap, férfi kézimunkás 22 százalék, női 20 százalék javítást.

A férfiszabóknál már csak részleges sztrájk. A munkások ragaszkodnak a 20 százalékos bérjavításhoz, a munkaadók 15 százalékot adnak.

Egyébként az alábbi munkaadók sítették a munkások követeléseit: Csorba Rebeles, Gerhardt és fia, Bröder J. Schwartz Lajos, Schwartz és Rose, Szikszai Lajos, Fazekas Gyula, Kovács Soltész, Grünwald Mihály, Bereczky J. Deutsch és Mormenstein. Ezeknél a munkások már föl is vették a munkát.

A borbélyok a zürzavaros helyen keresik a kivezető utat s Rammingert elnöklésével választmányi értekezletet tartottak. Vasárnap általános taggyűlésen keznek a békét megteremteni.

Nagymennyiségű

**Homot cipő
érkezett!**

aus választékban és legolcsóbb árban kapható Haas Lipót „noleum” üzletében, Calea Reg Ferdinand (Rákóczi-ut) 5 sz.

NAGY TAVASZI VÁSAR

Férfi öltöny

SZÖVETEKBE

a szolid o'csó árakról elismert

SZÉKEL

posztó áruházában, Str. Avram I. (Kossuth-u.)

Bel- és külföldi különlegességek, valamint sötét kék kosztüm és öltöny szövetek nagyban kisinybeni olcsó elárúsítása.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ
SAS-PASSAGE.

Ma utoljára

Stella Maris

Szerelemi dráma 6 felvonásban. A kettős főszerepben MARY PICKFORD.

DORIAN FILM!

DORIAN FILM!

Bőrület áthelyezés

Értesitem a cipész és cizmadia utakat, hogy üzletem strida Alexandru (Teleki-utca) 4. sz. alá helyeztem, ahol minden e szakmára vágó cikket a legolcsóbban beszerezhet.

Rosenberg Jenő bőrkereskedő

Felsőrészt készít

Catana prefektus az árjegyzésekről

Nem kell a számla sorszáma feltüntetni — A kereskedők adója

Catana Aurél rendőrprefektusnak a 2964. számú rendelet megjelent decret lege alapján kiadott rendelete az érdekelt kereskedők között nagy izgatást keltett, mert a régi rendelkezéseken kívül még ez az új rendelkezés hivatott volna rájuk nagy nehézségeket, hogy az árjelzésen kívül ki kellett volna tüntetni a számla sorszáma is. Annál várakozóbb volt a rendelkezés felújítása, mert a kormány maga is belátta a helyzet tarthatatlanságát s új törvényjavaslat készítésébe fogott, amely lényeges enyhítésekkel ad a kereskedőknek.

A nagyváradai kereskedelem panaszaának küldött hangot Catana prefektus előtt, amelynek tagjai voltak: Fliegmann Armin, a Kereskedelmi Csarnok elnöke, Fried János dr főtitkár, Barbu Romu. a Kamara elnöke, dr Oláh Béla főtitkár, dr Papp János keresk. és iparkamarai elnök, aki tolmácsolta a kereskedelem és iparos körök panaszaát s megkérdezte, mivel emelték meg, hogy a pénz- és ipari krízisében újabb felelevenítették a szigorú intézkedést, amely annyi bajt és kellemetlen-
ségeket okozott a kereskedőknek s a rendeltetést még ki is bővítették. Reméli, hogy az új nyilvántartó átdrágítás, vagy magánfelügyelet esetében fog ellenőrző vizsgálatot tartani.

Catana Aurél prefektus kielégítő választ adott. A rendelet kiadására okot és indokot adott az, hogy ő maga is meggyőződött arról, de 24 feljelentés is érkezett a kereskedők ellen, akik lényegesen magasabb árakon árulnak, mint ami megengedhető, tehát a rendelkezéseket nem tartják be. Tudatában van a nehézségeknek, amelyekkel a kereskedőknek küzdeni kell, de jele az, hogy sem az általa észlelt esetekben, sem a 24 feljelentés esetében nem indította meg az eljárást, csak figyelmeztetni kívánta a kereskedőket arra, hogy törvény életben van, attól eltérni nem szabad s aki

ezután is árdrágítást követ el, az ellen eljárás indul.

— Távol állott tőlem, — mondotta Catana prefektus — hogy a kereskedők ellen eljárás indítsak s általában nem szoktam szigorúbb ellenőrzést s csak az az őszinte tartom helyénvalónak az eljárást, amikor konkrét panasz érkezik a kereskedőktől.

— Ami az árjelzéssel egyidejűleg a számla sorszáma kiütését illeti, ez a törvényi irodának a rendelkezés téves értelmezéséből származott s ezt meg is szüntettem. Erre szükség sincsen.

— Természetes, hogy ez olyan munkákra, amelyekkel a kereskedőt megterhelni nem lehet. Minden zaklatási szándék áll tőlem.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok januárban intervenált a nagyváradai ügyigazgatóságnál azon kereskedők érdekében, akik a múlt évi november és december havi adómunkálatok alkalmával vállalkozóknak.

A legutóbbi adókiutestéseknél a most emelt kereskedőknek adóját két három évre átlagban egy összegben állapították meg és a pénzügyigazgatóság annak egy részben való befizetése követelte.

A Kereskedelmi Csarnok Intervenciója — amint erről a Csarnokot Corol Sándor pénzügyigazgató értesítette — a pénzügyminisztérium kolozsvári államtitkársága 1906—1922—23 számú rendeletével megengedte, hogy azok a kereskedők, akiknek a múlt év végén történt adókiutestések alkalmával egy összegben állapították meg, a jövőben is befizethetik.

A részletfizetések iránti kérelmeket a nagyváradai pénzügyigazgatóságnál kell benyújtani, amely azt a cluj államtitkársághoz fogja felterjesztetni.

Bethlen a valutaüzérkedés ellen

A magyar kormány letörli a magyar korona-való spekulációt

Budapestről jelentik: Az egységes párt tegnapi pártvacsoráján megjelent Bethlen István miniszterelnök, Nagyatádi-Rakovszky, Klebelsberg miniszterek is. Csontos Imre képviselő beszédet mondott, melyben felhívta a miniszterelnök figyelmét a korona vásárló erejének lelkiismeretlen lerombolására. Bethlen miniszterelnök erre a következőket válaszolta:

— A lelketlen spekuláció megakadályozására nemcsak a kormány, de a társadalom segítségére is szükség van, mindkettőnek meg kell tennie kötelességét. Mesterségesen állították be a korona romlását s ebből a leromlott pénzből kell élnie a társadalom igen jelentékeny rétegének. Nap-nap után látható, hogy a korona romlását részben tudatosan idézik elő és annak lefelé gyöngítését mesterségesen végzik. A végeredmény az, hogy

koncentrikus támadás folyik a korona ellen.

Amíg a társadalom tudatára ébred annak, hogy nemcsak önmagával, de a valutával szemben is vannak kötelességei, addig az állapotokon — sajnos — nem lehet segíteni.

— Ha meglátom az erre irányuló elszánt akaratot, akkor módot találhatok arra, hogy ennek véget vessék. A készpénz kérdéssel behatóan foglalkozom. El vagyok szánva a tekintetben a végső fegyver használatára. Ha az üzérkedés megakadályozására a tőzsde képtelennek bizonyul, akkor a kormány fog cselekedni. Fontos, hogy a közigazgatási életben olyan erőket vigyünk, melyek

minden spekulációval szemben is, felfelé viszik az ország súlyát és képességét.

Az egységes párt az ellenzék mai parlamenti magatartásában bizonyosságát látja a szélsőségek elleni küzdelemben. Minden parlamenti tényező, még a szociáldemokraták is falanként sorakoznak Bethlen mögé.

Budapestről jelentik: Klebelsberg teg-

nap fogadta az egyetemi ifjúság vezetőit kit arra kérték, kövessen el mindent, a vizsgálat sürgős és igazságos lefolytatására, mert a nyugalom az egyetemeken csak így állhat helyre.

Klebelsberg rámutatott, hogy az egyetemi ifjúság izgalma mennyire hátráltatja a tanítás rendes menetét. A rektor akkor átíratott a belügyminiszterhez, az ügy energikus lefolytatását kérve. Kéri a megjelentekeket: csillapítsák az ifjúságot.

Ezután a kultuszminiszter fogadta Bársonyt, a Pázmány-egyetem rektorát, azonkívül az Erzsébet tudományegyetem állatorvosi főiskola rektorát a műegyetem protektorát. Bársony kifejezte, hogy az ifjúság izgalma már lecsillapodott, a jövőben előreláthatóan nem fognak előfordulni ilyen incidensek, mint az utóbbi napokban.

Budapest, március 21. Kállay miniszter tegnap az egységespárti vacsorán Bethlennek a készpénzről ígéretére vonatkozólag a következőket mondta:

— Ha a kormány részéről szükségesnek bizonyul, hogy a készpénzzel szemben bizonyos intézkedéseket foganatosítsunk, elsősorban a banküzletek ellenőrzés alá vonása, másrészt indokolt, hogy a készpénzeket kiadások alá vonjuk. Ezáltal részint az állam nyer, részint a kisebb egzisztenciákat visszatartjuk a veszedelmes spekulációktól.

Postakadémia és gör. keleti szeminárium

A napokban két kultuszinspektor járt Nagyváradon. Mindketten teljes megelégedéssel vették tudomásul a középiskolák elért eredményeit. Azonban kifogások merültek fel a tanítóképezde, fa- és fémipari szakiskola s a polgári fiúiskola szűkös lakás viszonyai miatt. Dejeu kulturtanácsos közreműködésével elhatározást nyert, hogy a három iskolát, amennyiben lehetséges a várbán vagy a kadettiskolában fogják elhelyezni, mint legalkalmasabb épületekben.

Tekintve, hogy egyelőre az egyetem felállításáról nincs szó, valószínűleg semmi akadály sem lesz annak, hogy a volt kadettiskola épületét az iskolák céljaira használják fel. A kulturtanácsos az iskolai igazgatók és a tankerületi főigazgató

31 nap

MÁRCIUS

1923

AZ APOLLO MOZGÓSZÍNHÁZ

szenzációs heti naptára.

Szerda

21

Csütörtök

22

Péntek

23

Nagy Katalin cárnő

Nagy Katalin cárnő

bevonásával helyszíni szemléket fognak tartani a gyakorlati megoldás érdekében.

Az iskola kérdéseiben annyi azonban befejezett tény, hogy már szeptember 1-én megnyílik a görög keleti szeminárium és a postaakadémia, amelyben a postatisztviselők nyernek magasabb elméleti kiképzést.

Amerika visszaküldi a lefoglalt magyar műkincseket

A háború tartama alatt sok magyar értéket lefoglaltak Amerikában, többek között az 1915. évi sanfranciskói világkiállításán szerepelt magyar festők és szobrászok nagy értékű műtárgyait is, mint elengedhetetlen tulajdonság. A lefoglalt értékek felszabadításának ügyén most Pedlov kapitány buzgólkodik s legközelebb javasolni fogja a kormánynak, hogy a műtárgyakat ne csak felszabadítsák, de államköltségen vissza is szállítsák Magyarországra. A felszabadításra váró műkincsek értéke tizenöt millió dollár.

Huszonhárom iparos és a honvédtüzérlaktanya

Az árvaszéki tisztviselők a városból kéri a fizetést

Szerdán délelőtt huszonhárom iparosból álló deputáció kereste fel Bucico polgármestert. A huszonhárom nagyváradi kisiparos a háborús esztendő alatt épült honvédtüzérlaktanya kisebb-nagyobb munkálatait végezte el. A munkálatok fejében kilencvenhatezer korona követelése van a huszonhárom kis-exisztenciának. Esztendő óta várnak erre az 1917-es években még jelentékeny összegre, azonban az impérium átvétele óta senki sem akar tudni az értékében egyre olvadó, bár még mindig jelentékeny összegnek mondható követelés kifizetéséről.

A deputáció azt a kérelmet terjesztette a polgármester elé, hogy a város vegye át és egyenlítő ki a honvédtüzérlaktanya adósságait.

Miután megállapítást nyert, hogy a honvédtüzérlaktanya építési költségeit a Szeged körleti honvédparancsnokság viselte, viszont az értékes épületek ma állami tulajdont képeznek; a polgármester ígéretet tett, hogy interveniálni fog a kormánynál a huszonhárom kisiparos követeléseinek kifizetése érdekében.

Az árvaszéki tisztviselői szintén pénzügyi kérelemmel fordultak a városhoz. Mint ismeretes, az árvaszékeket regáti mintára, államosították s április 1-től kezdve az árvaszéki tisztviselőit állami státusba vették át. A tisztviselők most attól tartanak, hogy javadalmazásuk érdekében nem történtek meg a kellő intézkedések és elsején sem a város, sem az állam nem fogja kiutalni dotációikat. Az árvaszéki tisztviselők azt kérelmezik, hogy a város április 1-én előlegezze a fizetéseket a saját pénztárából.

A tanács az árvaszéki tisztviselők kérelmét elutasította, azonban aggodalmaik eloszlatása céljából ígéretet tett, hogy közbenjár a törvényszéknél az árvaszéki tisztviselők illetményeinek kiutalását illetőleg. Ugyanis az árvaszék gazdasági ügyeiben, tekintve, hogy az igazságügyi reszorthoz került ez az autonóm intézmény, a törvényszék az illetékes intéző.

* Feledi Sándor ingatlan ügynök lakása Szaniszló-utca 63. Telefon 16-27.

* Székrekedés. A budapesti nőorvosi klinika bizonyítványa tanúsítja, hogy a Ferenc József keserűviz gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül hat.

Hullát találtak a Kálvária-utcán

Ujból nyomoznak a meggyilkolt zacskógyáros ügyében

Pár héttel ezelőtt vette fel az államrendőrség ujból a nyomozást, a két évvel ezelőtt meggyilkolt Spitz Sámuel zacskógyáros ügyében. Mint ismeretes, Spitz Sámuel ismeretlen tettesek meggyilkolták, s minden valószínűség szerint a vár kazamataiban rejtették el. E feltétele mellett bizonyított az, hogy legutoljára egy nővel látták sétálni Spitz Sámuel a várudvaron és azóta nem látta senki. Az államrendőrség Kelemen Kálmán Telleki-utcai korcsmáros és feleségét gyanúsította meg a gyilkosság elkövetésével, s dacára annak, hogy első perctől kezdve mindketten tagadtak és semmi tárgyi bizonyíték nem volt ellenük, letartóztatták Kelemen Kálmánt és feleségét is. Azóta már a vádtanács szabadlábra helyezte őket.

A felújított nyomozás adatai szerint Spitz Sámuel hullájának a várárokbán kell lenni. Hetekig ásott a rendőrség, de nem találták meg. Már ujból feledés borult az ügyre, amikor tegnap, egy figyelemreméltó esemény ujból előtérbe tolta Spitz Sámuel tragikus eltűnését.

Klemens Péter városi tisztviselő Kórház-utca 35. sz. alatti házának udvarát hozatta rendbe, mivel a tavaszi esőzések miatt a kert alatti mintegy 120 centiméter mély árok betömődött a lecsuszott földtől. Az udvar rendbehozását Eszei Sándor nagyváradi ember végzi, aki ásás közben alig három ásonymvira egy férfi hullát talált, amelyről már feliesen le volt málva a hus s csak a csontváz feküdt ott.

A leletről azonnal értesítette Klemens Pétert, akivel óvatosan körülásták a csontvázat. A csontváz arccal lefelé volt fordítva, derekán a nadrágszíj egy kis darabja még megvan és fekete férfiruha. Más semmit nem találtak a hulla mellett.

A rendőrségen első pillanatban azt hitték és hiszik még most is, hogy Spitz Sámuel hulláját találták meg. Most sincs semmi bizonyíték e mellett. Külső ismeretű jeleket most már felfedezni lehetetlen, mert a holttest legalább két-három éve fekszik a földben. Talán valamit bizonyíthat az, hogy Spitz Sámuel jobbkarja könyök alatt el volt törve és a csont összeforradásának látszani kell. Valamit talán lehet következtetni a ruhából is.

Ennek dacára sem valószínű, hogy Spitz hulláját találták meg. A rendőrség Starrak rendőrkapitány és Boródy detektív-felügyelő irányításával felvették ujból a nyomozást.

Mindenkinek saját érdeke

hogy mielőtt ruhaszükségletét beszerezné, bizalommal forduljon a

Dávid és Kohn

url szabó céghez :: ::

Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. sz.

városházzal szemben, hol a legújabb divat szerint szolid árakért

elsőrendű munkát készítenek.

Értesítés! Keksz, pliskóta és teasütemény gyártmányok minden cukor, csmege és fűszer kereskedésben kaphatók.

Schwimmer és Társa keksz, pliskóta, teasütemény és csokoládé áru gyártása Gradea-Mare, Calea Victória 52 Telefon 10-1

Hirek az Érmellékről

Március 14. és 15-én volt az országos hetivás Érmihályfalván. Valamikor távoli országok kedői által látogatott nagyvásár — most is azt a nyomást kelti a szemlére, mintha erejéből, látottságából semmit sem veszített volna. Azonban idegenforgalom hiánya valóságban nagyon érezteti hatását.

A szerdai átlátvásáron, bár nagy tömeg hajtott fel, az eladás csekély volt. Ugy a szármahapiacra, mint a sertéspiacra az árak és a Kővér sertésért 28-29 leit adtak különként. A töröki kirakodó vásár a kedvező időjárással látogatott volt. A tavaszi vetőmagvak, a télen rakott zöldségfélék nagy tömegben és a legkeresettebb cikkek szerepelnek. A bazárosok, szabók, lapos, csizmadia, rőtöskereskedők és számos más képviselve láthatók a népes vásáron. A máriszonyok jellemzésére, egy kereskedés nőt kiugyá magát, a piactér egy nagy részét 4-5 hosszú sort tölt meg az ócska ruhával kereskedő sora.

A szegény ember ma nem tud új ruhát csinálni a szövetség óriási áremelkedése miatt. Ócska ruhakereskedőktől, a cipőtől kezdve felső ruháig, jutányos áron szerezhetnek be. A kereskedők és kézművesek panaszkodnak, hogy az eladás igen gyenge, a közönség mintegy határt szab a drágaságnak — fele áron kéri az árut a keresőtől, aminek természetesen kevés az üzleti eredménye. Közkedvelt élelmiszer a hetivásárokon.

Az éradonyi, keserű, tarcsai halászkészítés esetén zsákszámmra hozzák a különböző neveit. A halnak szinte tőzsdei árfolyan, ha sok a hal, 8-10 leivel is lehet kapni kiha kevés van, akkor 40 leit is meg kell adni a jáért. A kirakodó vásárnak a késő délutáni órá volt vége.

A nagyvásári élelmiszerárak a következők: Buza 420 lei, gabona 320, árpa 400, zab 350, tengeri 360, krumpli mázsája 320, tej 14 lei, túró 6, tejföl 18 lei literenként, paszuly 6, nyasok: egy pár tyúk 100-120 lei, sovány liba kővér 350, hizott pulyka 300-350 lei, tojás 6 banyával nagy mennyiségben kelt el darabonként.

Az érmihályfalvai képviselőtestület az előző héten egy fontos határozatot hozott. A tavaszi nyári időnyire megállapította a gazdasági munkabéreket. A napszám megállapítása ugy a gazdasági munkás részére szükséges irányadó. Tavaszi számok a következők, szőlőnyitáskor 25 lei, szénél 30 lei, permeterzésnél 35 lei a napszámkötésnél a folyó napszám fele lesz fizetendő.

A borkivétel teljes ellanyhulása súlyos károkoz az Érmellék kereskedelmének.

Panaszkodnak a szőlősgazdák, hogy nem a bor senkinek. Az a helyi kevés számú borkedő, vendéglős igen kevés mennyiséget vásárol.

Szalacs, Ottomány bortermő vidéken a számszámra hever keresetlenül a bor. A helyi borkörnyékből korcsmárosok 3-4 leit adnak a borért. A homoki bor 6 leivel megy tisztán le. A termelő fizeti be a 75 bani adót, 1 százalékal galmi adót. De még így is adnak szívesen a borkedő, csak lenne kinek. A bor árának alacsony dacára a szőlő fentartása mindig költséges. Egyrészt a magas napszámok, másrészt a felfelé emelkedő szőlőkezelési cikkek okozzák a nehézséget. Az elmúlt évben p. o. a kékköt 16-18 árulták különként, most 32-34 kezdődik az ár. A raffia tavaly 22-24 lei, most 40-50 lei külön. Ezek mind olyan körülmények, melyek gátolhatják a szőlőtermelés fejlesztését.

Hamvas bőre hogy legyen, Kaiser-Borax-ot vegyen.

FIGYELEM! A húsvéti időnyre az összes üveg- és porcellán áruk kedvezményes árban kerülnek eladásra. :: ::

Deutsch K. I. R. üveg és porcellán nagykereskedésében, Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 4. sz.

Knauer Margit nem akar védekezni

A vádlott anyjának kihallgatása
A vádbeszéd

A Knauer-per tegnapi tárgyalásán a terem zsúfolásig megtelt hallgatókkal.

Szőllőssy Gyula dr. tanácselnök először Grozito Koriolán kereskedőt hallgatja ki, aki kilencezer lelt adott kölcsön Knauer Margitnak.

Több jelentéktelen tanuvallomás után özv. lovag Knauer Károlyné, a vádlott édesanyját hallgatják ki. Szomorúan áll a bíróság előtt s látszik, hogy nem bírja titkolni izgalmát. Az elnök kérdésére elmondja, hogy városi tisztviselőné. 1705 lei havi fizetése van. Vagyona volt, az Alapítványai kis ház, de leánya ügyeiből kifolyólag a hitelezők betáblázták magukat a házra. Az első árverés április 13-án már meg lesz...

Elmondja özvegy Knauer Károlyné, hogy leánya 1919. óta kereskedelmi ügynök. Néhány ezer koronát ő adott neki. Mikor 1919-ben elment Magyarországra, teljesen nyugodt volt, megbízott a lányában.

Elnök: Ismerte őt lányá vőlegényét, dr. Endrődy Sándort?

Igen. A lakásukon volt az eljegyzés 1919-ben. Amikor politikai vétségért letartóztatták Margitot, azóta Endrődy is eltűnt.

Elnök: Nem érdeklődtek utána?

— Én nekem más dolgom volt, hacsak Margit nem.

Elnök: Hát Gály Zsoltot ismerte Ön?

Igen, a fogház udvarán láttam, de nem beszéltem vele.

Elnök: Leánya tegnap úgy vallott, hogy többször megfordult a lakásukon.

Nem tudom, én egész nap hivatalban vagyok.

Elnök: Nem is beszélt önnek róla soha?

Nem.

A vallomás után elmondja Knauerné, hogy Margit nagyon jó leány volt. Mindig megosztotta a keresetét velük. Neki nem tetszett, hogy leánya ügynökösködjik, de így akarta megkeresni a kölcsön kapott pénzt. Azután elmondja, hogy könnyelműen felelősséget vállalt leánya dolgaiért, most elárverezik a házat és összes bútort.

Dr. Sovrea Valér vezető-ügyész kérdéseire elmondja, hogy leánya kicsi korában tifuszban és kanyaróban volt. 1916-ban pedig leesett egy kocsiról. Komolyabb következményét nem tapasztalták soha.

Elnök: Ön azt mondja, hogy leánya jó volt mindig, most mégis romlásba döntötte önmagát. Pedig azt mondja, hogy megvan a pénz.

Sem a vádlott, sem a tanu nem felel a kérdésre.

Dr. Sovrea Valér vezető-ügyész elmondja azután nagyhatású vádbeszédét, követeli a vádlott megbüntetését kilenc rendbeli csalásért, amelyeket bünső céllal követett el. Ugy az igazság, mint a társadalom nevében szigorú büntetést kér.

A vádbeszéd, több mint háromnegyed óráig tartott.

Knauer Margit az ügyészi vádbeszéd után felállott helyéről.

— Mondja el — hivta föl az elnök — mit tud és mit akar védelmére felhozni. Knauer Margit általános meglepetésre a következőket jelentette ki:

Nem kívánok védelmemre semmit sem felhozni. És ezzel leült. A tárgyalást ezek után berekesztették.

Ítélet ma délben lesz.

LUCULLUS
csemege és likőr különlegességei a legjobbak!

A Katholikus Nővédő kulturstélya

A temesvári katolikus misszió társulatnak egy kiváló szónoka, Petra misszió-nővér jött Nagyváradra és két egymásutáni napon a Kath. Nővédő egyesület ünnepségén előadást tartott. Petra misszió-nővér, aki két előadását tartotta, eltekintve nagy szónoki készségétől, bámulatos tudásával, szociális érzékével és társadalomtudományi ismeretével kötötte le első sorban a hallgatóság figyelmét. A szociális nevelés volt a címe két napos előadásának. Második estélyén a közös teherviselés a társadalommal szemben fennálló kötelességek fejtegetésével kezdte előadását.

Hogy a lelkiismeretes munka hogyan hat az egész társadalomra s a női önzetlenséget piedesztálra emelte. Ragyogó mondatai, hasonlatai, mélységesen érintették a hallgatóságot. A nő, mondotta, éppen családi hivatásánál fogva nem rekedhet meg a gyermekviszonylatokban. A család kiépítse arra a kiemelkedésre a gyermeket, hogy értesse meg, hogy nem az élet a cél, hanem az áldozatos élet s csak az él igazán, aki áldozatos tud lenni. A társadalom rendjét az egyes lelkek rendje teremtheti csak meg.

A nagyszerű előadás, amely kedden este 8 órakor kezdődött a Kath. Kör nagytermét megtöltő előkelő közönség előtt, dr. Némethy Gyula kanonok megnyitójával kezdődött. A misszió-nővér előadásának mintegy keretét adott a válogatott műsor.

Az estély zenei pontjait egy szép ká nonszerű Schumann terzettel kezdték meg. Petrőczy Alice, Tóth Erzsike és Kocsis Mária. Tiszta hangvételük, összevágó, precíz előadásuk — mely a Patzkó zeneiskola növendékeinek közismert előnye — nagy élvezetet szerzett a közönségnek. Utána Czeglédy Irén Mendelssohn E-moll Capricióját játszta, nemesak egyenletes technikája, de gyönyörű előadása is feltűnést keltett; ugyszintén az iskola másik művésznövendéke Speranza Constance, ki Rachmaninoff Polichineljét adta elő, vérsbeli muzsikalitással, biztos, határozott játékkal. Nagy sikert aratott a Windsori víg nők operai jelenete, melyet meglepően kész énektudással énekeltek és játsztak Kopasz Erzsike és Mayr Margit. Dr. Krüger Jenő csodaszép tenorját, melyhez hasonlító Kertész színművész távozása óta nincs Váradon — hallottuk még egy bájos Tosti Serenátában, melyet Mayr Margittal duettben énekeltek. Az énekszámokat határozott muzsikalitással Patzkó Elemér kísérte.

Megérkeztek

a Model-Áruház tavaszi újdonságai: Női felöltők, pongyolák, gyermekruhák Szép választék, rendkívül olcsó árak.

„Model”-áruház

Str. Vlahuta, Szent János-utca 6.

SZILÁGYI ERNŐ értesíti amelyentisztelt hölgyközönséget, hogy külföldi bevásárlási útjáról megérkezett és a női divat utolsó újdonságait hozta.

ÚJDONSÁGOK

Feloszlatták a lakáshivatalokat

Bukarest, március 21. A lapok jelentik, hogy a belügyminiszter rendeletet adott ki, amely a lakáshivatalok feloszlásával egyértelmű. A rendelet szerint ezentul minden lakás kibérlésénél a háztulajdonosok és bérlők egymásközötti meg egyezése elsősorban irányul.

A sajtó hevesen támadja a lakáshivatalok feloszlását. A „Presă” felhívja a képviselőket, hogy interpelláció alakjában tegyék szóvá a rendelkezést.

* Kossuth gyászünnepély Budapesten. Budapestről jelentik, hogy Kossuth Lajos halálának huszonkilenc éves évfordulója alkalmából az evangélikus templomban gyászistentiszteletet tartottak. A negyvennyolcas Kossuth-párt a Kerepesi-temetőben megkoszorúzta Kossuth mauzoleumát.

* A Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet f. hó 24-én, délután 5 órakor Horváth Árpádné elnök lakásán választmányi ülést tart.

* Külföldre gyakran utazó kereskedőutlevélének érvényessége egy év. Dr. Papp János kamarai titkár eljárt Catana rendőrprefektusnál, aki előtt felemlítette, hogy a kereskedők részére az utleveleket nem állítja ki a rendőrség egy évre, csak 3—6 hónapra. Catana prefektus kijelentette, hogy vannak, akiknek tényleg üzleti összeköttetéseik vannak a külfölddel és gyakran kell utazniuk, ezeknek egy évre állítja ki az utlevelet. De megállapítható, hogy sokaknak csak személyazonossági igazolvány gyanánt szolgál az utlevél, mert nem utaznak, ezeknek ezentul is 3—6 hónapra állítja ki az utlevelet.

* Házasság. Horváth Janka tanítósnő (Nagyvárad) és Ferencz Ernő (Barátos) házasságot kötöttek.

* A Kath. Kör utolsó bőjti délutánja péntek d. u. 5 órakor lesz megtartva, a következő érdekes műsorral: 1. Jensen Hochzeits Musik, zongorán négy kézzel előadják Steiner Vali és Gerhardt Lujzi. 2. Beszéd, tartja dr. Némethy Gyula kanonok. 3. Liszt-Jókay: A holt költő szerelme. Szavalja: Szabó Erzsébet, zongorán Bárány László. 4. Székely X. Rapszodia, zongorázza Kovács Laura.

Sámson és Delia
Monumentális filmregény
holnapról kezdve
Dorian Filmszínházban.

* Lótartó gazdák figyelmébe. A lotartó gazdák tudomására hozom, hogy a fedeztetési idényre a ménék megérkeztek, s folyó hó 24-től kezdődőleg a városi majorban a fedeztetések megkezdődnek. Fedeztetésre csak azon kancák engedtetnek, amelyek városi vagy állami állatorvosok által megvizsgáltattak, egészségeseknek és tenyészképeseknek minősítették, miért is minden gazda a kancájáról kapott igazolványt az állomás vezetőnek felmutatni tartozik. A fedeztetési díjak ménék szerint 120—150 leiben állapították meg. Jónás s. k. cons. economie.

* Eljegyzés. Weisz Etus és Steiner Márton jegyesek. (Minden külön értesítés heyyett.)

* A Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége e hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagy bizottsági termében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Szövetségi titkár ismertető előadása az új adótörvénynek a háztulajdonosokat, a kereskedőket, iparosokat és a fizetéses alkalmazottakat bármely vonatkozásban érdeklő rendelkezéseiről. 3. Jelentés a számú háztulajdonos panasza a lakásperek késedelmes elintézése tárgyában és az e feletti határozat hozatal. 4. Titkár jelen-

tése az Erdélyi és Bánáti Háztulajdonosok Szövetségének átiratára vonatkozólag és ezzel kapcsolatban az új bérleti törvény előkészítése. 4. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtti napon írásban nyújtandók be a titkári hivatalban. Tisztelettel felkérjük az összes háztulajdonosokat, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenjenek. Vendégeket is szívesen látunk. A Nagyváradi Háztulajdonosok Szövetsége képviselőiben dr. Lázár Aurél elnök, dr. Lengyel Zsigmond titkár.

* Banca Centrala pentru industrie si comert s. a. Oradea-Marci fiókja. (Piata Unirii 2. sz.) Deviza-osztálya a mai nappal megkezdte működését s a legelőnyösebb feltételek mellett teljesíti az összes megbízásokat. Telefon 29. szám.

* „Nagyváradi Tudószanatórium” a hó végén megnyílik.

* Aradra utazók figyelmébe! Naponta többször indul nyitott és csukott kocsik. Elsőrangú gépek, pontos, előzékeny kiszolgálás. Minden utasért házhöz megyünk. Jegyeket a Hegedüs Hirlapiroda ad. Telefon 13—01.

* Iskola-sapkák. Az orth. izr. polgári leányiskola 280 növendékét az előírt iskola-sapkákkal óhajtja ellátni, azért felhívják az ily sapkák készítésével foglalkozó ama iparosok, kik a szükségelt mennyiség elkészítésére vállalkoznak, hogy a munkálataira vonatkozó árajánlataikat megfelelő mintasapkával együtt az iskola igazgatói irodájába f. hó 26-ig (d. e. 10—11-ig) nyújtsák be. Felvilágosítást készséggel ad Biró Márk, igazgató.

* Szombaton Püspökfalat.

* A Félix-fürdő autója naponként kétszer, délelőtt és délután indul a Félix-fürdőbe a Sas kávéház előtti térről.

Női szalmakalapok 120 leltől

Lisze, tagál, börtöl, lőször és bást
kalapok halatlan olcsó árban.

KONIG kalapgyár

Str. Sf. Ladislau (Körös-utca 16)

Állítások gyorsan és a legjobb kivitelben készülnek.

Előrendü minőségű

Butort

és mindenmü asztalos munkát a
legjután osabb árak mellett készít

GRÜNSTEIN

műasztalos, Szent László (Körös-utca) 9. szám.

Értesítem a nagyérdemű hölgyközönséget,
hogy üzletemben a legújabb és legmodernebb

**női és gyermekkalapokból
nagy raktárt tartok**

Dacára a minden vonalon érezhető árdrágásnak, régi öszezötetéseim folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy úgy adó, mint gyermekkalapot leszállí ott árban vagyok, képes árusítani. Erről a hölgyek ne csak a hirdetésből szerezzenek tudomást, hanem üzletem meglatogatása folytán személyesen is győződjenek meg mérsékelt árámról. Mindennemű átalakításokat gyorsan és a legújabb minták szerint készítek. 482

Kiváló tisztelettel:

Rottsmann Franciska

Ferdinánd király (Rákóczi)-ut 6. szám.

* **Ingyen szerelem** ma utoljára a Bon Bonnierben. Kezdeté pont fél 9 órakor.

LEGUJABB

A román nemzeti párt déklarációja

Bukarest, március 21. Az ellenzéki képviselők ma a következő kommunikét tették köze:

A román nemzeti párt és a parasztpárt a nemzet akaratának megfelelően minden törvényes eszközzel meg akarta akadályozni a liberális alkotmányjavaslat részleges vitáját, azonban az egyesült ellenzék és a közvélemény ellenzése dacára, megszavaztatta a kormány az alkotmányt.

Az ellenzéki képviselők és szenátorok e tény által a felelősséget maguktól elhárítva tiltakozásukat fejezik ki és elhatározták, hogy az alkotmányreform részleges vitájának idején távolmaradnak a parlament üléseiről, azonban az interpellációkra kiírt napokon megjelennek az üléseken. A parlamenten kívüli harcot az előre megállapított program szerint az egész országban folytatni fogják.

SZINHAZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Dupla vagy semmi, ujdonság először A) bérlet 90. szám.

Péntek: Dupla vagy semmi, ujdonság másodszor B) bérlet 91. szám.

Szombat délután: Hollandi menyecske, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Aranymadár, bérleten kívül. Vasárnap d. n.: Piros bugyellás, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este: Bucsukeringő, fél 8 órai kezdettel.

Vasárnap éjjel: Fél 11 órai kezdettel: Beoltott Adolár.

Hétfő d. n.: Kis lord és Berecz Mancsi fellépése, igen olcsó helyárrakkal.

Hétfő este: Román előadás.

— Dupla vagy semmi. Ma lesz a bemutatója a budapesti Renesans-színház nagysikerű, állandó műsordarabjának, a Dupla vagy semmi-nek, mely Alfred Savoirnak, a híres francia írónak legérdekesebb vígjátéka. A Dupla vagy semmi, mely csütörtökön A) bérletben, pénteken B) bérletben kerül előadásra, a társulat legjobb erőit foglalkoztatja. A főszerepeit a nagyszerű vígjátéknak Jósika Mici, Tóth Elek, Kiss Gyula, Radó, Gálfi, Kornai és Bereng játsszák.

— Beoltott Adolár. Teljesen zsúfolt nézőtér fog három felvonáson keresztül kacagni vasárnap az éjjeli előadásban színpadra kerülő Beoltott Adolár énekes bohózatán, melyet Hetényi Elemér főrendező rendezésében és Szatmári karnagy vezényletével fogunk látni. A főszerepeit a kacagtató táncos, énekes bohózatnak Pogány, Erényi, Daka, Gálfi, Gróf. Perényi, Harsányi, Radó, Pattantyus játsszák. A beoltott Adolár fél 11 órai kezdéssel lesz megtartva.

— Pintér Böske fellépésével. Hosszabb betegsége után Pintér Böske szombaton és vasárnap két bérleten kívüli előadásban lép fel. Szombaton az Aranymadárban és vasárnap a Bucsukeringőben látjuk tőle egyik legjobb szerepét Vera Lizavettát. A Bucsukeringő előadása fél nyolc órakor kezdődik.

MOZI

— Páratlan sikert aratott a legújabb Dorian-film, „Stella Maris”. Azon filmek közé tartozik, melyek reklám nélkül is sikert aratnának. Hisz az első napon tudta már Nagyváradi minden mozilátogatója, hogy mily művészi, érdekesítő kép látható a Dorian-Filmszínházban. A nagysze-

rű film, melyben Mary Pickford játsza a kettős főszerepet, már csak ma látható a Dorian Filmszínházban.

— Nagy Katalin cárné élete a filmen. A világtörténelem legizgatóbb jelensége a csodálatos asszony, aki mint anhaltszeszeni hercegnő az orosz trónra került s megvalósítva a nőuralmat, dirigálta Európa diplomáciáját. Férjéhez való sajátos viszonya, folyton változó udvarlói és kegyencei, akik közül csak Potemkin tudta lekötöni hosszabb ideig, olyan érdekeségek, amelyek csak a filmen érvényesülhetnek kellően. A nagyszerű asszony körül kiváló férfiak hemzsegték, akik céljai kivételében támogatták s megszállástották a nőuralmat, amelyről sokat csévegnek még ma is Európa uralkodóházainak berkeiben s könyveket írnak róla. A film méltóan mutatja be a nagy cárnőt, akit Lucy Höflich csodálatos hűen alakít. Reinhold Schünzel és Albert Steinmück kiemelkedő alakjai a történelmi filmnek, amely keddtől péntekig kerül színpadra az Apollóban.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, március 21. Nyitás: Berlin 262 fél, Newyork 540 fél, London 2537, Páris 3530, Milánó 2617 fél, Prága 1602 fél, Budapest 13 fél, Bukarest —, Bécs 0.0075, Varsó 00.150.

Bukarest, március 21. Zárlat: Devizák: Páris 1350, London 1000, Newyork 210, Róma 1030, Zürich 4025, Prága 640, Bécs 31, Berlin 110, Budapest 7.

Valuták: Márka 150, leva 125, lira sterling 1010, francia fr. 1365, francia sv. 40, lira olasz 1000, dinár 214, dollár 215, osztrák 31, magyar 6, cseh 610.

Budapest, március 21. Zárlat: A Devizaközpont hivatalos árfolyamai. Amsterdam 1546—1586, Bukarest 18—19, London 18.400—18.800, Berlin 19—21, Milánó 190—196, Páris 256—266, Prága 116—120, Zürich 715—750, Bécs 545—565, Belgrád 40—42, Newyork 3925—4000, Varsó 11—12. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, március 21. Zárlat: Berlin 00.260, Newyork 541 fél, London 2540, Páris 3585, Prága 1602 fél, Budapest 0.13, Belgrád 555, Varsó 1555, Bécs 0.0074 háromnegyed, bélyegzett 0.0074.

Husvétí

illatszer szükségletűke
gyógyszertárak, drogeriák,
illatszertárak

Barna Mikló (Savoly)

illatszertárában Rákóczi-ut 2 sz. 583

szerkezhető be legelőnyösebben.

Szóródugós és kiért parfümök. — Kölni vizek. — Szóró dugók

NYILTEK

Gyümölcsfa csemetek

külföldről megérkeztek. Kaphatók franczia barack 16 fajban, körte vajoncok, amla, cseresznye, meggy, kajszir, málna stb. csemetek, a legfinomabb garantált fajazonos gyümölcsök oltványai.

„Viktória“

Kertgazdaság Nagyvárad Calea Regele
Ferdinánd (volt Rakóczi ut) 53. sz.

Nagy húsvéti alkalmi vásár!

A húsvéti időny alkalmával ajánljuk a következő árukat alantí legelőnyösebb árban

1 garnitúra étkező készlet	Lei 970—
1 „ mosdó készlet	Lei 450—161
1 „ likőr készlet tálcával	Lei 75—
1 „ vizes készlet 6 pohárral	Lei 46—
1 csiszolt	Lei 44—
1 drb. cukor tartó csiszolt	Lei 25—
1 drb. sótartó	Lei 4—
1 drb. vizes pohár	Lei 4—
1 drb. boros pohár	Lei 3—
1 drb. patent kanál	Lei 4—
1 drb. patent villa	Lei 4—
1 drb. kávé kanál	Lei 2—
Főző fazekak	Lei 15 től
1 drb. leveses tál	Lei 45—
1 drb. mély tányér	Lei 16—
1 drb. lapos tányér	Lei 16—
1 drb. csemege tányér	Lei 12—
1 pár színes csésze	Lei 22—50
1 drb. kávé bögre	Lei 12—

Ezenkívül dúsz választék porcellán kőedény és minden egyéb konyhafelszerelési tárgyakban

Komlós Testvérek

(Oradea-Mare, Nicolae Iorga-u. 13.)

Halkuló vágyak

— A „Nagyvárad“ eredeti regénye. —

Írta: Forró Pál.

... április 14.

Délben egy képeslevelezőlan érkezett. Montecarlói kaszinó kertiének terrasza polt ráfényképezve és a jobb felsőbb szobákban, egy báránnyel felhőn egy betű: J. A regnapelőtti vízióm jut az eszembe. Akkor hatta ezt az egy betűt, majdnem borzaltasabbat és többet mondott még nem vetett pirra ember. Szeret engem, rém gondolok az azúrtenger partján, a miandig ragyogó csütésben, fellegre írja nevének kezdő betűjét!

... április 17.

Délfelé feljött Gál Ferenc. Szemrehányással illet, amiért nem tartottam meg az íretemet. Pedig mindentől eltékvintve már int szakértő kritikusknak is szeretné megmutatni néhány újabb kompozícióját. Zért is jött, hogy minden további nélkül ivigyen magával a műtermébe.

Olyan kedves és rokonszenves, hogy tudom megtagadni kérését. Együtt együnk és útközben egy kis csokor misztát vásárol nekem. Hosszu idő után az én virágok... Málven beszívom édes, serelmes illatukat. Gál közben beszél, énken, ötletesen és jókedvűen. Milyen klónos! Szinte elszájam már a beszélgetéstől, valósággal fölfedezem az emberi ingot, a jókedvet és azt a sok ezernyi szmiséget, amellyel egy félig komoly, félsz játékos beszélgetés során mulatni szokás.

A műterme hosszukás padlásszoba, ahol a József-városban. Valami gondtan művészjókedv árad szét a berendezésben, melynek minden darabja elűt a többször izlésben, modorban és színben. Látom, hogy egvenként, más-más helyen vászolta őket aszerint, hogy mikor volt éppen pénze? Gál észreveszi önkéntelen mozdulomat és magyarázat:

— Ez kérem nem műterem, hanem etnografiai múzeum! Ez a szék Firenzéből való, a kanesó Egyiptomból, a kendő Indiából, a kis szobor egy római régiségeket hamisító kereskedőtől, a képek pedig... ma, ezeknek az eredete a legrejtélyesebb. Tudja kedves kollegina, nincs érdekesebb, mint azt vizsgálni, hogy honnan is hoztuk magunkkal egy-egy képünk hangulatát, színét, vonalait? Látja ezt a sziklaszadék aljában guggol fakirt? A szeme beiebámul az alkonyatba és a hasadékból vörhenyes, titokzatos tüzek lobognak elől! Az életről gondolkoztam egy este és mert nem vagyok író, akiben szavakban inkarnálódik a gondolat, ezekben a színekben próbáltam visszaadni a titkok-titkának megfoghatatlanságát!

Egy készülő arckép ragadja meg a figyelmemet. Tass! kiáltok fel meglepetten.

Gál elégedetten mosolyog: Nagyon büszke vagyok, hogy felismerte, mert azt hiszem, nem túlságosan hasonlít hozzá. Tudja, én is azt vallo, amit már Wilde is megmondott valamelyik könyvében: a jó arcképet az jellemzi, hogy nem hasonlít a modelljéhez! A festő, éppen úgy mint az író, ne a külsőségekben adja vissza valakinek a hasonmását, hanem a karakterének sajátosságait. Tass például három főindulat jellemzi: rajongás, szenvedély, gyötrődés... Az arc idegzetének túlzott megfestésével az érzéseknek ezt az állandó feszültségét akartam érezhetővé tenni...

Elhallgatott s egy pillanatnyi szünet után különös hangsúllyal teszi hozzá: Ha feleségül menne hozzá, azt hiszem rövidesen egészen más portrét kellene festenem róla. Ez a dantei kinlódású alak egyszerre szelid és derűs pásztorrá enyhülne!

(Folyt. köv.)

Ismeri Ön már a

DIANA

SÓSBORSZESZ

grandiózus hatását

?

Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak a Diana sósborszesz használatával érhető el.

A Kolozsvári CZELL-Sörgyár

GYÁRTMÁNYAI

Hercules

duplamalata

Tápsör

különlegesség

Monostor

Sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak.

Nagyvárad és vidéke képviselte: „Orlent“ Ipari és Kereskedelmi R. T. Nagyvárad.

Meghívó

A Nagyvárad Erdőipar r. g. nagyvárad bej. cég f. évi március hó 30-ikán d. u. 5 órakor saját helyiségében (Rimanóczi utca 7. sz. a.)

évi rendes közgyűlést

tart, amelyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Az 1922—23. üzletéről szóló zárszám-adások mérleg, nyereség és veszteség számla előterjesztése és azok elfogadása feletti határozathozatal.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
4. Határozathozatal az ezidei nyereség hovaforvitása tárgyában.
5. 2 igazgatási tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Oradea-Mare, 1923. évi március hó 20 napján.

Az igazgatóság.

Felhívás.

Az „Express autóforgalmi r. t. felszámolásban“ oradea-marei cég hitelezői ezenfel felhivatnak, hogy követeléseiket jelen hirdetmény harmad zori közzétételétől számított 6 hónap alatt érvényesítés végett dr. Molnár Jenő ügyvéd irodájában (Ügyvédi Kamara épület, Str. Calvin 1.) jelentsék be.

Oradea-Mare, 1923. március 19.

A felszámoló.

Meghívó

A La Roche és Darvas Egyesült Erdőipar r. g. nagyvárad bej. cég f. évi március hó 30-ikán d. u. 1/4 6 órakor saját helyiségében (Rimanóczi utca 7. sz. a.)

évi rendes közgyűlést

tart, amelyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Az 1922—23. üzletéről szóló zárszám-adások, mérleg, nyereség és veszteség-számla előterjesztése és azok elfogadása feletti határozathozatal.
3. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
4. Határozathozatal az ezidei nyereség hovaforvitása tárgyában.
5. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása.
6. Az alapszabályok 3-ik szakaszának megváltoztatása.
7. Esetleges indítványok.

Oradea-Mare, 1923. évi március hó 20-ik napján.

Az igazgatóság.

Egy szó ára 150 lél, vastagabb betűvel 3 lél. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szócig 15 lél.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația Târlă Școală - BCU Cluj-Napoca.